

Vize božství

→ *Promluva Satja Sáí Báby z 11. října 2005* ←

Milí studenti!

Všichni lidé světa touží mít vizi božství a dychtí po jedinečné možnosti, aby mohli splynout s Jeho božskou září. Tato intenzivní touha po velkém privilegiu není novým jevem. Byla zde od doby, kdy se na světě objevily lidské bytosti. Ve shodě s touto touhou usilovali o vizi božství mnozí mudrcové a proroci minulosti a nakonec s božstvím splynuli. Je to vskutku dávná tradice. V Bháratské zemi proto z generace na generaci přecházelo zpívání o boží slávě. Nárada již od počátku zpíval nepřetržitě o slávě božího jména. Jaký má však smysl pouhý zpěv božího jména jen pro své vlastní uspokojení? Nárada proto hájil devítistupňovou cestu oddanosti:

*Šravanam, kírtanam, Višnusmaranam, padasévanam,
vandanam, arčanam, dásjam, snéham, átmanivédanam.*

*Poslouchání, zpěv, neustálé rozjímání o Bohu, služba Jeho lotosovým nohám,
pozdravení, uctívání, služba, přátelství a sebeodevzdání.*

Jednoho dne se Nárada modlil k Pánu Nárájanovi: „Pane! My jen zpíváme boží jméno, ale základem božího jména jsi ty. Náš život bude posvěcen, jen když nám požehnáš, abychom mohli tuto božskou esenci přijmout.“ Někteří lidé modlitbě nerozuměli a o účinnosti *námasmarany* (opakování božího jména) k dosažení božích lotosových nohou začali pochybovat. Názory se různily. Argumenty a protiargumenty o následování určité cesty pokračovaly. Takové rozdíly v názorech existují již od dávných časů. Někteří lidé se pokoušeli namítat Náradovi: „Pane, my si nedokážeme Boha představit.“ Nárada odpovídal: „Jaká je vaše touha, taková bude milost.“ Každý jedinec na tomto světě následuje svoji zvolenou cestu. *Paramátman* (nejvyšší Já) je však jeden pro všechny!

Ve *dváparajuze* toužila Rádhá, velká Kršnova oddaná, po Jeho *daršanu* a neustálé blízkosti. Měla sestru jménem Prabhá. Prabhá však byla proti intenzívní touze po něm. Jednoho dne jela Rádhá do Brindávanu a zpívala o boží slávě Pána Kršny. Doprovázela ji její sestra Prabhá s manželem. Prabhá bývala stále ve společnosti svého manžela. Nedokázala se od něj ani na okamžik oddělit, jako Rádhá nedokázala snášet oddělení od Pána Kršny. Rádhá se stále modlila ke Kršnovi, aby se sestřino myšlení změnilo a rozvinula se v ní oddanost ke Kršnovi. Kršna jí však radil, aby byla trpělivá: „Proč se trápíš? Přijde doba, kdy se i v ní rozvine intenzívní oddanost a touha po mně.“

Kršna používal rozmanité hry, aby přivodil proměnu v srdci mnohých lidí. K tomu účelu předváděl spoustu božských her (*líl*). Když Rádhá toužila po změně srdce své sestry Prabhy, Kršna jí řekl: „Chceš po mně, abych změnil mysl tvé sestry a rozvinul v ní oddanost. Necht' je svědkem nádhery mých božských *líl* a rozvíjí víru v mé božství postupně. Jakmile si uvědomí přirozenost mého božství, stane se sama vtělením božství podle rčení: *Brahmavid brahmaiva bhavati* (z toho, kdo si uvědomuje *brahma*, se stává vskutku *brahma*). Někteří lidé mne uctívají s oddaností (*bhakti*), jiní o mě neustále rozjímají s nenávisť (*dvěša*). Jsem nestranný k haně (*dúšana*) i ke chvále (*bhúšana*). Jsem mimo *dúšanu* i *bhúšanu*. Vše přijímám s vyrovnaným postojem.“

Prabhá i nadále setrvala po nějaký čas v nepřátelském postoji vůči Kršnovi. Během času však v jejím postoji nastala viditelná změna. Jednoho dne doprovázela Rádhu na místo, kde Kršna trávil zpěvem a tancem čas mezi *gópikami* (pasačkami). Prabhá od té doby pobývala blaženě v Kršnově božské přítomnosti. Rádhá i Prabhá se o své božské zážitky denně dělily. Tak přinesl Kršna svými božskými *lílami* změnu srdce Prabhy. Bůh je neposkrvněný a čistý. Ve skutečnosti opravuje chyby v oddaných a bere je do svého stáda. Od nikoho se nevzdaluje. Pán Kršna je *lílámánuša vighraha* (oblékající si lidské roucho jako součást své božské hry).

Rádhá s Prabhou se pevně rozhodly, že se ze společnosti Pána Kršny ani nehnou. Kršna dal dokonce při jedné příležitosti Rádze záblesk svého božství a vysvětlil jí: „Rádho! Lidské bytosti jsou zapředeny do klamu (*máji*). Klamou se myšlenkou, že Bůh v lidské podobě je také lidská bytost jako jsou oni. Nemůžeš rozvíjet lásku k nějaké osobě, aniž bys k ní nerozvíjela připoutanost. Je to pravda i v případě Boha v lidské podobě. Proto musíš nejdříve rozvíjet připoutanost k určité podobě boží, abys mohla Boha milovat. Bůh přijímá mnoho podob, aby lidé mohli rozvíjet připoutanost k formě podle své volby. Bůh je však neposkrvněný a zůstává vtělením čistoty.“

Nikdo nemůže pochopit božské *líly* Pána Kršny. Občas se projevil ve své plné božské slávě. Někdy vystupoval jako obyčejná lidská bytost. Jindy se choval jako prostáček. Kršna je však Kršna, tedy Bůh v lidské podobě! Ve skutečnosti nedokázali plně ocenit Jeho božskou přirozenost ani *gópálové* a *gópiky*, kteří se neustále vyskytovali v přítomnosti svého milého Pána Gópály a byli svědky mnoha božských *líl*.

Otázka, která neustále mátlu mysl lidí zněla, proč by si měl Kršna libovat v takových božských hrách? Měly jen vybudovat intenzivní připoutanost k Jeho podobě v myslích Jeho oddaných a tím v nich rozvíjet oddanost. S výjimkou tohoto neměl žádná přání. Neustálá přítomnost Rádhy rozvíjela intenzivní oddanost u její sestry Prabhy. Jaká je společnost, taková je i proměna. „Řekni mi, jaká je tvoje společnost a já ti řeknu, jaký jsi!“ Podle toho se nakonec Rádhá s Prabhou sjednotily. Pravé jméno Prabhy bylo ve skutečnosti Čandriká a její matka ji tím jménem volávala. Všichni ostatní ji oslovovali Prabhá.

Je velice obtížné přimět lidskou mysl k proměně. Jen Bůh může dokázat takový úkol. Chodí za mnou mnozí lidé a prosí: „Svámí, změň prosím mysl mého syna. Z nějakého důvodu začal nenávidět své rodiče a my nevíme proč. Normálně je to hodný chlapec. Nikdy se nezabývá ničím špatným. Svámí, prosím! Změň jeho mysl, aby se choval hezky k rodičům.“ Mysl je ale mysl! Občas jsou někteří lidé mimo spásu. V takových případech tedy projevují svoji neschopnost. Říká se: *manómúlam idam džagat* (mysl je základnou celého projeveného světa).

*Sukovitý pokroucený kmen stromu lze napřímít jako tyč,
tupý kus kamene lze vytvořit do podoby krásné sošky božstva,
je zde však někdo, kdo může způsobit,
aby kolísavá lidská mysl zůstala nezčeřená?*

(báseň v telugu)

Pouze když člověk rozvíjí víru v Boha, přijde ho Bůh spasit. Božství se neomezuje na nějakou podobu. Je to energie a energie je nekonečná. Tato nekonečná energie dokáže vykonat jakýkoli obtížný úkol. Bůh může přijmout množství podob, ale božská energie je jen jedna jediná. Stejný *átmický* princip (*átmatattva*), sídlící v tomto těle je vnitřním principem i v každé lidské bytosti. O elektrickém proudu můžete například hovořit jako o střídavém či stejnoměrném, ale základ proudu je stejný. Podobně je v každé lidské bytosti stejná *átmatattva*. Bůh zasahuje podle zásluh (*prápti*) dotyčných jedinců, aby jim přinesl proměnu. Při tom se řídí určitou formou svých norem.

Proměnu lidské mysli nelze vymoci nějakou lidskou bytostí nebo zpěvem mantry. Nastane, jen když si to Bůh přeje. Bůh může vykonat cokoli, vše. Může být přítomen kdekoli. Podle prohlášení: *ékaméva advitíjam brahma* (*brahma* je jen jedno bez druhého) se Bůh nemění. Jestliže se změní, změní se celý vesmír. Je vážným nepochopením si myslet, že se změnil Bůh. Bůh je pravda, věčná a neposkvrněná. *Paramátman* (nejvyšší Já) nemůže změnit nikdo. Božství není snadné porozumět.

Vtělení lásky!

Žádná lidská bytost nemiluje tak jako Bůh. Boží láska je neměnná. On může přijmout jakékoli množství podob, ale Jeho láska k lidským bytostem zůstává stejná. Bůh je bez vlastností, je čistý, věčný, neposkvrněný, je konečným příbytkem, je osvícený, osvobozený a je vtělením svatosti. Boha můžete nazývat jakýmkoli jménem – Vénkatéšvara, Ráma, Kršna či Sái Bábá. Jen jména se liší, Bůh je jen jeden. Proto se božství vysvětluje jako *ékaméva advitíjam brahma* (*brahma* je jen jedno bez druhého). Někteří lidé si mohou myslet, že Bůh přijal lidskou podobu jako Ráma nebo Kršna a dnes tudíž žádný Bůh není. Co se v tomto případě stalo? Bůh se nezměnil, zůstal neměnný bez ohledu na podobu, kterou přijal. Je to jen změna v našem vnímání Boha. Boží vůle je nezměnitelná.

Vtělení lásky!

Rozvíjejte čistou lásku, neboť čistota je jednota a jednota je božství. Nechť je individuální láska proměněna v čistou lásku k Bohu. Někdy mají lidé pochybnosti, zda boží láska k nim neprochází změnou. Nikdy, boží láska se nikdy nezmění. Máte například kmen dřeva. Můžete z něj udělat jakýkoli kus nábytku, židli či lavici. Základní materiál, dřevo, však zůstává stejný. Podobně zůstává neměnná boží láska. Bůh může vykonat jakýkoli úkol. Občas může dát některým lidem *daršan*, zatímco ostatní tu výhodu mít nebudou. Hodně záleží na jejich duševním postoji. Pěstujte neoblomnou víru a jednobodovou oddanost k Bohu. Mnozí jogíni a poustevníci toužili po božím *daršanu*, ale jen někteří získali tuto milost neochvějnou vírou a jednobodovou oddaností k Bohu.

Před časem, když jsem navštívil Rišikéš, jsem dal *daršan* svámímu Purušóttamánandovi, který žil v jeskyni Vasištha na cestě do Badrináthu v Himálajích. V té jeskyni prováděl odříkání a žil v osamělosti. Měl tam malou olejovou lampu. Jeskyně se nacházela mimo hlavní cestu. Chodíval si koupit mléko a z něj si dělal čaj. To byla jeho jediná potrava. Zbytek času býval ponořen v odříkání. Plynuly dny. Po nějaké době již neměl dost síly, aby sešel k cestě, koupil si mléko a vrátil se zpátky do jeskyně. Aby dostal mléko, podnikal tedy své cesty

stále méně, jednou týdně. Jednoho dne se dozvěděl o Bhagavánu Bábovi, který byl na několik dnů v Šivánandově *ášramu*. Toužil po Svámího *daršanu*. Proto poslal po poslovi zprávu s prosbou: „Bhagaváne, prosím, přijď do mé jeskyně a dej mi *daršan*.“ Byl jsem si vědom jeho intenzivní oddanosti ke Svámímu. Přijal jsem dopis a okamžitě si pospíšil do jeho jeskyně, abych mu dal *daršan*.

Vstup do jeskyně uzavíraly dveře. Purušóttamánanda neměl sílu vstát a otevřít dveře. Na cestě mne doprovázel Kastúrí. Tehdy byl velmi silný. Kastúrí i já jsme se pokusili otevřít dveře a nakonec se nám to podařilo. Purušóttamánanda byl velmi šťastný, když nás oba uviděl. Chtěl strávit několik minut o samotě ve Svámího božské přítomnosti. Proto požádal Kastúrího, aby šel dále do jeskyně a prohlédl si ji. Kastúří tam vešel s novinářskou zvědavostí.

Purušóttamánanda soustředil pohled na mne a rozplynul se v blaženosti. Po nějaké době nabyl normálního vědomí. Řekl jsem mu, že navštívím jeho jeskyni ještě jednou. Purušóttamánandu jsem navštívil již druhého dne a znovu s ním strávil nějaký čas. Po návratu do Šivánandova *ášramu* byl svámí Šivánanda trochu zklamaný, že jsem Purušóttamánandovu jeskyni navštívil dvakrát a v Šivánandově *ášramu* jsem byl méně.

Za své druhé návštěvy jeskyně Vasištha jsem s sebou vzal list papíru od Kastúrího a napsal na něj přesné datum mé příští návštěvy Purušóttamánandova *ášramu*. V uvedený den vykonal Purušóttamánanda posvátnou koupel v Ganze a dychtivě vyhlížel můj *daršan*. Po chvíli hlubokého ponoření v rozjímání nad mou božskou formou měl božskou vizi. O několik minut později opustil svoji smrtelnou schránku ve stavu hlubokého *samádhi*.

Zpráva mě dostihla, když jsem byl zrovna v Dillí. Dostal jsem telegram, že Purušóttamánanda splynul se Svámím. Zprávu jsem potvrdil slovy: „Ano, ano.“ Jeho narozeniny i den, kdy dosáhl *samádhi* měly stejné datum. Později, když byly otevřeny dveře do jeskyně, voněla celá jeskyně po *vibhúti*. Purušóttamánandovo tělo pak vložili Šivánandovi žáci do řeky Gangy. Od té doby se Purušóttamánandovo jméno rozšířilo široko daleko.

Purušóttamánandovi žáci poté navštívili Prašánti Nilajam, aby dostali můj *daršan*. Zůstali v *ášramu* po celých deset dnů. Zajistil jsem jim dobré ubytování a veškeré vymoženosti. Prožili Svámího *daršan*, *sparšan* a *sambhášan* a nakonec odjeli domů. Nesli si s sebou Svámího lásku a požehnání. Purušóttamánanda byl ušlechtilá duše. Byl opravdu *purušóttamou* (nejlepším mezi lidmi). Tak to byl příběh o Purušóttamánandovi.

Všichni byli šťastní, když si v novinách přečetli, že Bhagaván Šrí Satja Sái Bábá navštívil dvakrát *ášram* svámího Purušóttamánandy. Vaše štěstí je mým štěstím.

Jeskyně Vasištha vypadá stále stejně, jako když tam žil Purušóttamánanda. Je dokonale čistá a svatá, v celém *ášramu* prostoupená božskou atmosférou. Purušóttamánandovi žáci mi řekli: „Svámí, celá atmosféra v *ášramu* je prostoupena božskými vibracemi. Cítíme, že svámí Purušóttamánanda je stále s námi.“ Odpověděl jsem jim: „To je krásné. Prociťujte jeho přítomnost i nadále a prožívejte blaženost.“

Za poslední návštěvy v Dillí jsem zařídil, aby se zpíval *bhadžan* o Purušóttamánandových narozeninách a byla tam vystavena Purušóttamánandova fotografie. Tak projevují mnozí mudrcové a proroci intenzívní lásku a oddanost ke mně a touží po mém božském *daršanu*.

U příležitosti svátku Dasará, v Prašánti Nilajam dne 11. října 2005